

چگونه در عید غدیر جشنی الهی بگیریم؟

به پاس قدردانی از این نعمت عظیم الهی و عرض ادب به ساحت مقدس امیرالمؤمنین علی علیه السلام، عید سعید غدیر را در خانواده و اجتماع باشکوه فراوان برگزار کنیم.

به پاس قدردانی از این نعمت عظیم الهی و عرض ادب به ساحت مقدس امیرالمؤمنین علی علیه السلام، عید سعید غدیر را در خانواده و اجتماع باشکوه فراوان برگزار کنیم.

اعمال و آداب روز عید غدیر به گزارش خبرنگار حوزه قرآن و عترت گروه فرهنگی باشگاه خبرنگاران جوان؛ در تاریخ اسلام دو حادثه بسیار مهم و بزرگ اتفاق افتاده است که از یکی رسالت و از دیگری امامت به وجود آمده است. نخستین حادثه، نزول وحی بود که رسالت پیامبر گرامی اسلام(ص) را در برداشت و دومین حادثه نیز در هیجدهم ذیحجه سال دهم هجرت در مسیر بازگشت پیامبر گرامی اسلام از مراسم حجة الوداع اتفاق افتاد.

در این روز بزرگ، رسول گرامی اسلام(ص) به امر الهی در مسیر بازگشت از مراسم حج، در محلی به نام غدیر خم حضرت علی علیه السلام، را به عنوان وصی و جانشین بعد از خود به همگان معرفی نمودند. در حقیقت انتصاب حضرت علی(ع) به امامت در واقعه غدیر خم، ادامه رسالت مهم پیامبر گرامی اسلام بود. بنابراین روز غدیر و انتصاب امیرالمومنین(ع) به امامت به اندازه روز بعثت و رسالت نبی گرامی اسلام(ص) دارای اهمیت است.

نقل شده است که امام حسن علیه السلام روز عید غدیر در کوفه مهمانی بزرگی برپا می داشتند. امام علی علیه السلام با فرزندان و گروهی از پیروانش بعد از نماز برای شرکت در مجلس به منزل امام حسن علیه السلام می رفتند و پس از اتمام مهمانی امام حسن علیه السلام هدایایی به مردم اعطا می فرمود. این حرکت امام حسن علیه السلام موجب شد مردم به روز عید غدیر عادت کنند.

پس شایسته است که به پاس قدردانی از این نعمت عظیم الهی و عرض ادب به ساحت مقدس امیرالمؤمنین علی علیه السلام، عید سعید غدیر را در خانواده و اجتماع باشکوه فراوان برگزار کنیم و از برکات معنوی این روز عزیز بهره مند شویم. آنچه در این مختصر تقدیم می گردد آدابی است که بزرگان دین به منظور گرامی داشت این روز عزیز تعلیم فرموده اند:

اعمال و آداب روز عید غدیر

در بیان ائمه علیهم السلام برای این روز بزرگ اعمالی وارد شده است که در ادامه به برخی از آنها اشاره می شود:

* تحکیم بیعت با ولایت

همان گونه که پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله بعد از نصب حضرت علی علیه السلام به امامت مسلمانان به جماعت آنها امر کرد که با او بیعت کنند و هر سال روز آن حماسه جاوید، تجدید آن بیعت سفارش شده است.

* تبریک گفتن

حضرت امام رضا علیه السلام، می فرماید: «روز عید غدیر خم روز تهنیت گویی است. بعضی از شما به بعض دیگر تهنیت بگویند و هرگاه مؤمنی با برادرش برخورد کرد بگوید: الحمد لله الذی جعلنا من المتمسکین بولاية أمير المؤمنين و الائمة سلام الله عليهم»

* اظهار سرور و شادمانی

در وصف شیعه و شیعیان گفته شده است که به شادی ما ائمه شاد هستند و به حزن ما محزون؛ و مسلم است که عید غدیر شادی بخش ترین عید ائمه است و شادمانی شیعه در این روز فرض است.

از امام صادق علیه السلام نقل شده است که فرمودند: «حقا که روز غدیر روز عید فرح و سرور است». همچنین از امیر المومنین علی علیه السلام نیز نقل شده است که ایشان فرمودند: «در روز عید غدیر اظهار فرح و شادمانی کنید و

برادران مسلمان خود را نیز شاد گردانید»

* مصافحه کردن

مصافحه یا دست دادن از آداب اسلامی است و در روز عید غدیر به آن تأکید بیشتری شده است. امام علی علیه السلام می فرماید: «روز عید غدیر هنگامی که یکدیگر را ملاقات می کنید با هم مصافحه کنید» ذکر مخصوصی نیز در این روز هنگام مصافحه سفارش شده است که عبارت است از: «الحمد لله الذی جعلنا من المتمسکین بولایت امیرالمؤمنین و الائمه علیهم السلام؛ سپاس خدای را که ما را از جمله درآویختگان به ولایت امیرالمؤمنین علی و ائمه علیهم السلام قرار داد»

* آراستن و پوشیدن لباس نو

از دیرباز عیدها و جشن ها با نظافت، غبارزدایی، پیراستن و آراستن همراه بوده است و شیعیان باید این روش ها را برای عید غدیر نیز رعایت کنند. چرا که حضرت امام رضا علیه السلام، می فرماید: «روز غدیر، روز آراستن و زینت است. پس هر کس برای روز غدیر، زینت کند، خداوند هر خطای کوچک و بزرگ او را می آمرزد و فرشتگانی را به سوی او می فرستد، آنان نیکی های او را می نگارند و مراتبش را تا عید غدیر سال آینده بالا می برند. اگر او جان دهد، شهید مرده است و اگر زیست کند، خوشبخت زیسته است.» حضرت امام صادق علیه السلام نیز می فرماید: «یکی از وظایف روز غدیر این است که مؤمن تمیزترین و گرانقدرترین جامه های خویش را بپوشد.» پس چه زیبا خواهد بود که سردر منازل و اماکن عمومی تجارتي و اداری چراغانی شود تا شامل این پاداش بزرگ گردد.

* استفاده از بوی خوش

اسلام درباره به کارگیری بوی خوش و زدن عطر، بسیار سفارش کرده است. به خصوص در ایام عید سعید غدیر سفارش ویژه ای نسبت به این سنت خوب شده است. امام صادق علیه السلام، در پی وظایف مؤمن در روز غدیر فرمودند: «و مؤمن به اندازه توان و دست باز بودنش بوی خوش استعمال کند.»

* پیمان اخوت و برادری

از برنامه های اسلام ایجاد اخوت و برادری است و به همین منظور پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله بین مسلمانان مهاجرین و انصار پیمان برادری بست و با پیمان اخوت علی علیه السلام را با خویش برادر نمود و در برخی از زیارات که خطاب به پیامبر صلی الله علیه و آله می خوانیم: «السلام علیک و علی اخیک علی بن ابیطالب علیه السلام» اشاره به همین برادری است. پیمان برادری و عقد اخوت بستن از اعمال وارده در روز غدیر است و صیغه مخصوصی دارد که در مفاتیح الجنان آمده است.

* احسان و انفاق

احسان و انفاق از دستورات ویژه اسلامی است. اما در ایام بزرگی مثل عید غدیر بر آن تأکید بیشتری شده است. در سیره امام حسن علیه السلام است که ایشان روز عید غدیر مهمانی می داد و شخص امام علی علیه السلام نیز در آن مراسم شرکت می کردند.

* صله رحم

صله رحم از پسندیده ترین آداب اسلامی است و شرع مقدس اسلام بر این مطلب تأکید فراوان نموده است. اما در روز عید غدیر بر این نکته سفارش بیشتری شده است. امام صادق علیه السلام می فرماید: «از کارهایی که در روز عید غدیر مستحب است صله رحم است»

* دیدار با مؤمنان

زیارت برادران مؤمن از سنت های مهم اسلامی است؛ در روز عید غدیر، دید و بازدید به عنوان یکی از شعائر مذهبی و ولایی بیشتر مورد سفارش قرار گرفته و پاداش بیشتری دارد. حضرت امام رضا، علیه السلام، می فرماید: «هر کس که در روز غدیر به دیدار مؤمنی برود خداوند هفتاد نور در قبرش داخل کند و قبرش را بگستراند، و هر روز هفتاد هزار فرشته به زیارت قبرش آید و به او مژده بهشت دهد.»

* رفع حاجت مؤمنان

رفع حاجت مومنان از جمله اعمالی است که اسلام برای آن ارزش خاصی قائل شده است و ائمه آن را از چند طواف برتر می دانند. در روز غدیر این عمل فضیلت بیشتری دارد. امام علی علیه السلام فرمودند: «کسی که مؤمنان را در روز غدیر

تکفل کند نزد خدای متعال من ضامنش هستم که از کافر شدن و پریشان شدن در امان باشد»

* غسل کردن

امام صادق، علیه السلام، فرمودند: «هنگامی که روز غدیر فرا برسد باید در فراز آن [هنگام ظهر] غسل کرد»

* تشکیل اجتماع در روز عید غدیر

به جهت یادآوری روزی که پیامبر صلی الله علیه و آله به امر خداوند علی علیه السلام را به امامت امت اسلامی نصب کرد، همچنین در مراکز گوناگون گرد آیم و به یاد آن روز بزرگ و ثمراتش شادمان باشیم. ائمه علیهم السلام سفارش کرده اند که به جهت یادآوری مقام محمد صلی الله علیه و آله و خاندان او علیهم السلام اجتماعات تشکیل بشود؛ و خود نیز از این گونه اجتماعات برپا می داشتند.

* دعا، روزه و عبادت

روزه و دعا از اعمالی است که در همه اعیاد مورد سفارش و تأکید است خاصه در روز عید غدیر. حسن بن راشد گوید: از امام صادق علیه السلام درباره عید غدیر پرسیدم و حضرت فرمودند: «این عید از عید قربان و فطر برتر است. آن روز را روزه بگیرید و بر محمد و آلش زیاد صلوات بفرستید»
روزه عید غدیر از مستحباتی است که مکرر به آن سفارش شده است. امیرالمؤمنین علیه السلام، در خطبه ای که در روز عید غدیر ایراد کردند فرمودند: «روزه عید غدیر از مستحباتی است که خداوند بدان فراخوانده است.»
حضرت امام صادق علیه السلام می فرمایند: «بر شما لازم است که در روز عید غدیر برای سپاسگزاری از خداوند و ستودن او، روزه بگیرید.»
شخصی از امام صادق علیه السلام پرسید: «چه کاری شایسته روز غدیر است و چه عملی در آن، استحباب دارد؟»
حضرت پاسخ دادند: روزه
امام صادق علیه السلام، درباره پاداش روزه عید غدیر فرموده اند: «روزه داشتن در روز عید غدیر پاداشی معادل روزه گرفتن در همه عمر دنیا را دارد.»
و فرموده اند: «روزه داشتن روز عید غدیر خم، کفاره گناه شصت سال است.»

* افطاری دادن

از اعمالی که به انجام آن در روز عید غدیر سفارش شده است؛ افطاری دادن به روزه داران است. حضرت علی علیه السلام فرموده اند: «کسی که در شامگاه عید غدیر، به یک مؤمن افطاری بدهد، گویا یک میلیون نفر از پیامبران، شهیدان و صدیقان را افطاری داده است. حال چگونه است پاداش کسی که گروهی از مردان و زنان را افطاری دهد. و من ضامنم بر خدا که از کفر و فقر آسوده گردد و اگر در همان روز یا همان شب تا عید غدیر سال دیگر بمیرد، بر خداوند است پاداش او»

* اطعام

از سنت های مؤکد دیگر در روز عید غدیر پذیرایی از مؤمنان است. امام صادق علیه السلام، درباره یکی از وظایف عید غدیر فرموده اند: «و برادرانت را طعام ده.»

* ابراز برائت

روز غدیر روز بیزاری از کسانی است که با نپذیرفتن امامت حضرت علی علیه السلام، آشکارا با خدا و با پیامبر خدا مخالفت نمودند و بزرگترین جنایت و خیانت را به تاریخ بشریت کردند و در حقیقت این عدم پذیرش سرآغاز تمام بدبختی ها و بیچارگی ها بود. بنابراین روز غدیر، روز برائت از این همه ستمکاری و ستمکاران است.
در یکی از دعاهای روز غدیر آمده است: «و نبراً ممّن پیراً منه و نبغض من أبغضه؛ ما بیزاری می جوئیم از آن کس که از علی علیه السلام بیزاری جوید و دشمن داریم آن کس که علی علیه السلام را دشمن دارد.»

* ذکر صلوات

حضرت رضا علیه السلام در وصف عید غدیر فرموده اند: «روز غدیر روز صلوات فرستادن فراوان بر محمد و آل محمد است.»

* نماز و نیایش

روز عید غدیر بهترین فرصت و موقعیت برای نیایش است؛ چرا که روز غدیر روز سپاس و ستایش به پیشگاه حضرت احدیت است. حضرت رضا علیه السلام می فرمایند: «روز غدیر روزی است که خداوند، بر توان کسی که او را نیایش کند،

می افزاید.» و همچنین فرمودند: «روز غدیر روزی است که دعا در آن مستجاب می گردد.»
نماز عید غدیر دو رکعت است که باید در هر رکعت پس از حمد، ده مرتبه سوره توحید، ده مرتبه آیه الکرسی و ده مرتبه سوره قدر را خواند. وقت نماز نیم ساعت پیش از ظهر است و پاداش این نماز برابر است با صد هزار حج و صد ها هزار عمره؛ همچنین کسی که این نماز را بخواند، هر چه از خداوند بخواهد برآورده شود.

* زیارت

زیارت یکی از سنن سازنده اسلامی است چه از نزدیک چه از دور. زیارت یک پیوند معنوی بسیار قوی بین شیعه و مقدسات اوست. از جمله آنها زیارت حضرت علی علیه السلام، از دور و نزدیک است.
امام رضا علیه السلام به پسر ابی نصر فرمودند: «هر جا که باشی در روز عید غدیر در بارگاه امیرالمؤمنین، علیه السلام، حاضر باش. بی تردید، خداوند، گناهان شصت ساله هر مرد و زن مؤمن را می آمرزد و چند برابر آنچه در ماه رمضان، شب قدر و شب عید فطر از آتش آزاد ساخته در آن روز آزاد می سازد.»

* خواندن دعای ندبه

طبق مدارک معتبر خواندن دعای ندبه در چهار عید مستحب است؛ جمعه، فطر، قربان و غدیر. توجه به فرازهای این دعا بخصوص آن قسمت که در رابطه با غدیر و خلافت حضرت علی علیه السلام، می باشد ضروری است.

* دلجویی و مهرورزی متقابل

حضرت رضا علیه السلام، روز غدیر را «یوم التودّد» خواندند؛ یعنی روز مهر ورزیدن. بنابراین در چنین روزی باید معتقدان به ولایت، غم را از دل دوستان حضرت علی علیه السلام به هر نحوی که مقدور باشد برطرف نمایند.

* ایجاد زمینه های شادمانی

عید غدیر یادآور بزرگترین و گرانقدرترین خاطره اسلام است خاطره استمرار رسالت پیامبر، صلی الله علیه وآله، با امامت علی، علیه السلام. در چنین روزی نه تنها خود باید دلشاد باشیم بلکه باید زمینه شادمانی دیگر برادران ایمانی را هم فراهم سازیم.

حضرت رضا علیه السلام می فرمایند: «[در روز غدیر] هر مرد و زن مؤمنی را شادمان سازید.»

* گشاده دستی نسبت به خانواده

یکی از دستورات اسلام ایجاد زمینه های لازم در جهت راحتی و آسایش خانواده است و به مناسبت عید غدیر تاکید بیشتری شده است. حضرت امام صادق علیه السلام می فرمایند: «[در روز غدیر] مرد باید برای خانواده خود گشایش بیشتری فراهم کند.»

* هدیه دادن

هدیه دادن و گرفتن با توجه به ضوابط شرعی کار پسندیده ای است و اثرات روانی خاصی مخصوصاً در کودکان و نوجوانان دارد و بهترین موقعیت هدیه دادن عید غدیر است.

حضرت رضا، علیه السلام، عید غدیر را روز هدیه و بخشش می نامد و می فرمایند: «[روز غدیر] روز بخشش و هدیه دادن است.»